

PROBLÉMÁK.

A részvét.

Holnap lesz a napja, hogy az ismeretlen angol katonának a hadszíntérről Londonba szállított holttemét nagy pompa és gyászszertartás mellett átviszik a westminsteri apátság híres templomába. Ott lesz a király, a királyi család, nagy Angliának talán valamennyi lordja és az egyszerű közkatonák szemfedőjét tábornokok viszik.

Mindenfelé zengik Anglia királyának e nagylelkűségéről a dicső himnuszokat, ódákat az ő jó szívről, demokráciájáról, amit mi sem mutat jobban, mint az, hogy ő, a király fedetlen fővel fog menni egyszerű katonájának koporsója után.

Mi tudjuk, hogy a szegény angol embertársunknak most már nagyon mindegy, hogy csontjai a Westminster templomkriptájában, Anglia nagyjai között, vagy pedig a hadszíntér nyirkos földjében válnak-e porrá.

mei. És amikor a gyászszertartás alatt majd a gyászindulót hallja, gondol-e arra, hogy a háború alatt a gyászinduló naponta szólt. Gondol-e arra holnap, a fegyverszünet megkötésének az évfordulóján, hogy a nagy vérrontás után sem tett lépéseket a tartós béke helyreállítására, hanem kardján tartotta a jobbát és nem tárgyaltak velünk, hanem diktáltak parancsokat?

Csendes vita a földbirtokreformról.

— A nemzetgyűlés ülése. —

Budapest, nov. 9. A nemzetgyűlés mai ülését fél 11 órakor nyitotta meg Bottlik alelnök. Folytaták a földbirtokreform tárgyalását.

Henczer István volt az első szónok, aki a gazdasági szakiskolák föllállítását sürgette.

Nagy Pál a következő szónok. Üdvözlö a javaslatot, habár elkésve jött és nincs benne a keresztény demokrata szellem. Háborúnak és bolsevizmusnak kellett jönni, hogy földbirtokreformról lehessen beszélni. A nagy- és középbirtok közötti különbséget annyian megvitatták már, hogy azt újra megvitatni fölöslegesnek tartja. A törvényjavaslat kiváltságot juttat az öröklött nagybirtoknak, amidőn azt mondja, hogy a fölaprózásnál nem a birtokrendező bizottság többségének határozata, hanem kétharmad részének határozata szükséges. A részletes vitánál ennek a pontnak törlését fogja kérni. A javaslatot elfogadja.

Ezután Szabó J. János szólalt föl, aki a javaslatot elfogadja.

Utána Reichl Richárd beszélt. A liberálisok összetett kézzel nézték, hogyan vesztjük el apáink vérével megszentelt földünket. Ha az állam csak 30 évvel ezelőtt az elővásárlási jogot kezébe vette volna, akkor ma a nagy mágnásbirtokok nem lennének zsidókézen. A javaslat egészen kielégíti őt, mert az elővásárlási jog megakadályozza azt a lehetetlenséget, hogy idegen elemek kezére jusszon a föld.

Ezután Giesswein Sándor szólalt föl, aki örömmel üdvözlö a javaslatot, amely a keresztényszociális programnak régi lényegesebb pontját valósítja meg. Azért szólal föl, hogy köztudomásúvá váljon mindenütt, hogy ez a javaslat mindnyájunk szívéből fakad és igazi szociális szükségességet van hivatva teljesíteni. Sokszor hangoztatják egyesek, hogy a reform veszedelmes a magántulajdon szentségére.

Én csak azt mondhatom, hogy ha a magántulajdon szentség, akkor részesüljön benne mindenki. (Eljenzés és taps.)

A magántulajdon alapján állunk mi, de ez föltételekhez van kötve, amely a köz szolgálatát involválja. Nagy örömmel üdvözlö a javaslatban a törzsöröklés gondolatát, amely megakadályozza a parasztbirtokok szétforgácsolását. A magyar paraszt-

ság nagyszerű egészségét, amely vetekedik az egész világ parasztságának erejével, emelni kell azzal, hogy kulturáját és tudását emeljük. A törvényjavaslatot elfogadja.

Pallavicini György szólalt föl ezután. A legnagyobb örömmel fogadja el a törvényjavaslatot és nem akar semmiféle akadályt eléje gördíteni. A fő kifogása az, hogy az ideális birtokmegosztást nem fogja meghozni ez a javaslat. Az ideális birtokreformnak általános, országos megosztást kellene hoznia, már pedig szerinte általános megosztás nem lesz. Végeredményében azonban ez nem baj. Ez a földbirtokreform az első kö, amelyen azután tovább építhetünk.

Ezután Grieger beszédének egyes részleteire válaszol. Nagy tévedésben van Grieger, amikor az arisztokráciáról mint külön kasztról beszél. Az a pár száz arisztokrata, aki Magyarországon él, olyan szoros kapcsolatban van a többi osztállyal, mint talán sehol a világon. Grieger beszédéből az a hang hallatszik, amelyen a forradalom napjaiban beszéltek és amely hangot a k'z-életből egyszersmindenkorra ki kellene szorítani. Az osztályellentétek szitása különben is mindig az ország kárára volt. Arra a hangra pedig, amelyet Grieger beszéde utolsó részében használ, csak annyit mond, hogy tudna kerületében több községet felsorolni, ahonnan ilyen hangú beszéd elmondása után, dacára ragyogó szónoki képességének és a testén levő ruhának, amelyet a képviselő hord, ép bőrrel nem menekülhetne meg.

Csertyi József a javaslatot elfogadja.

Berky Gyula: Nem lehet minden rosszat a régi liberális korszaknak betudni. A Grieger ellen gyakorolt kritikát igazságtalannak tartja. Ha Grieger élesen állította is be a tényeket, mégis igaz, hogy azok történelmi tényeken alapulnak és hangja, amely ajkán elhangzott, nem az ő, hanem a nép hangja, amely őt ide küldte. Ezután Széchenyi és Pallavicini beszédével polemizál. A javaslatot elfogadja.

Az elnök a tárgyalást félbeszakítja és a vita folytatását délután 4 órára tűzi ki.

A nemzetgyűlés ülését délután fél 5 órakor nyitotta meg Rakovszky István elnök.

A földbirtokreform javaslatának vitájához elsőnek vasadi Balogh György szólott hozzá. A földbirtokreform keresztülvitelével szerinte oda visz az út, hogy a nagybirtok 100—150 év múlva megszűnik. A nagybirtoknak tehát számolnia kell ezzel és azért próbáljon elhelyezkedni mint mezőgazdasági gyáros és iparos. Ez nemcsak védelme lenne a nagybirtoknak, hanem szociális szempontból is fontos volna, mert a lényeg az, hogy munkát és kenyeret adjunk, nem pedig az, hogy földet. Ezzel a mezőgazdasági és ipari elhelyezkedéssel kapcsolatba hozhatná azután a kormány az Amerikából visszavándorló magyarok elhelyezkedését is, akik pénzért hoznak magukkal. Föld ugy sem áll annyi rendelkezésre, amennyi a földigénylőket kielégítené, tehát ezek az ipari vállalatok más természetű munkaalkalmat adnának. Kifogásolja a javaslatnak a törzsöröklés kimondására vonatkozó pontját. Ezzel törvényesíteni fogják az egyke-rendszert. A tisztviselőkérdés megoldását a földbirtokreformmal kapcsolatban figyelembe ajánlja a nemzetgyűlésnek. A mai természetbeni ellátás nem elégítheti ki a tisztviselőket, mert amíg hozzájutnak, vajmi kevés marad meg belőle és különben is az ácsorgási rendszer itt is megvan. A javaslatba bele kellene venni, hogy a tisztviselők bizonyos földet kapnak, amelyet maguk művelnek, amelyen állatokat és aprójószágokat tarthatnának. Ennek megváltási árát a mostani drágasági segély egy kisebb hányadával fizetnék meg, ami nemcsak megélhetésüket biztosítaná, hanem az így szerzett föld nyugdíjazás esetén is lehetővé tenné megélhetésüket a csekély nyugdíjból. A járadékirtokokról szólott ezután. Sokalja a harminkévi megváltási időt és a részletes tárgyalás során indítványozni fogja, hogy ne kössék időhöz a megváltást, hanem ki-ki tehetsége szerint válthassa meg a járadékföldet, amely tulajdonképpen nem más, mint bérlet. A javaslatot elfogadja, mert reméli, hogy olyan helyzetet teremtsen Magyarországon, amely elszakadt testvéreinknek hozzánk való vágyódását nagyban elősegíti.

Ezután Jármy József szólalt föl. Indítványt terjesztett be olyan értelemben, hogy azok a földek, amelyeket az utolsó 50 év alatt eladtak vagy elárvereztek és olyanok birtokába kerültek, akik a nemzetföntartó elemhez azelőtt sem tartoztak, kisajátíthatók legyenek. A visszavásárolt birtokok egyharmad része kisgazdáknak parcellázható, a többi pedig a középbirtokosságnak juttatandó. Kivételt képeznek a megváltás alól azok a földek, amelyeknek birtokosai jelenleg is a nemzetföntartó elemhez tartoznak. Ezeket nem lehet elidegeníteni és családi birtokként kezelendők.

Ezután Kuna P. András szólott a javaslatához.

„A kormány szigorú utasításokat adott.”

Budapest, nov. 9. Az Est írja: A kormány, az egész ország hangulatára támaszkodva, elszánta magát arra, hogy véget vet az utcai rendbontók uralmának. A kabinet tagjai ma délelőtt 11 órakor ebben az ügyben megbeszélésre jöttek össze. A kormány szigorú utasításokat adott a rendőrségnek és csendőrségnek, hogy minden zavargást és rendbontást még csirájában fojtsanak el, szükség esetén éljen a fegyverhasználat jogával. Azok ellen, akik a vasárnapi véres tüntetésben részt vettek, megindult a nyomozás. A rendőrség mindent elkövet, hogy a fölbujtókat és értelmi szerzőket is a hatóság kezére juttassa. Tegnap éjszaka óta a rendőrség néhány értelmi szerzőséggel vádolt embert előállított. Ezek kihallgatása folyamatban van.

Magyar-osztrák gazdasági tárgyalások.

Bécs, nov. 9. Az Ausztria és Magyarország között fennálló gazdasági egyezmény értelmében az osztrák államhivatalok és a magyar minisztériumok képviselői a legközelebbi időben tanácskozássra ülnek össze. Tekintettel arra, hogy a gazdasági egyezmény az év végén lejár és közeledik az az idő, amikor a két állam gazdasági összeköttetésének újjászervezéséről tárgyalás válik szükségessé, a magyar kormány az osztrák külügyi államhivatal útján meghívta Heintl kereskedelmi államtitkárát, hogy személyesen vegyen részt Budapesten ezen a tárgyaláson, hogy így azután az előkészítő lépéseket meg lehessen tenni az új gazdasági egyezmény alapjának megteremtésére és a két állam közvéleményében az Ausztria és Magyarország között való forgalom megkönnyítése érdekében elhangzott kívánságok lehető teljesítésére. Heintl államtitkár elfogadta a meghívást és a legközelebbi időben el látogat Budapestre.

KORZÓ-MOZI

TELEFON:
Igazgatóság 455. Pénztár 11—85.

Szerdán és csütörtökön, nov. 10., 11-én.

Amerikai Corvin-film!!

Aranyláz

Dráma az aranyások életéből
hat főlvonásban.

Minden előadáson.
ÉLŐ FILM! ÉLŐ FILM!

Vetélytársak

Komédia egy főlvonásban.

Báló Elemér,
a Nemzeti Színház tagja konferál.

ELŐADÁSOK KEZDETE: fél 5, fél 7
és fél 9 órakor. — Vasárnap fél 8,
fél 5, fél 7 és fél 9 órakor.

Főlemelték

a gáz és villany egységárát.

Visszamenőleg követelik a különbözetek megtérítését. — A döntő bíróság határozata.

Az ugynevezett döntő bíróság végre megállapította a gáz- és villany egységárakat. Ugy történt, ahogy már jelentettük: a döntő bíróság nemcsak a jelenlegi árakat állapítja meg jól magasabban, hanem 1917. április 1-ig visszamenőleg határozza meg a gáz- és villany-egységárakat. Itt közöljük azt a kimutatást, amelyből megállapítható, milyen újabb terheket raknak a városra és az agyonsanyargatott fogyasztókra.

1917 ápr. 1-től július 31-ig magánvilágítás a villanynál 10, az ipari üzemeknél 5, a világító gáz 34 és a fűtő gáz 26 fillér.

1917 aug. 1.—okt. 31-ig villany 11, ipari áram 5, világító gáz 36, fűtő gáz 32 fillér.

1918 nov. 1.—1919 jan. 31-ig villany 13, ipari áram 6, világító gáz 50 fillér.

1919 febr. 1.—ápr. 30-ig villany 18, ipari áram 8, világító gáz 100 fillér.

1919 május 1.—szept. 30-ig villany 50, ipari áram 20, a közvilágítási áram 20, a világító gáz 300, a közvilágítási gáz 80 fillér.

1919 okt. 1.—dec. 31-ig villany 75, ipari áram 50, közvilágítási áram 35, világító gáz 350, közvilágítási gáz 80 fillér.

1920 jan. 1.—febr. 29-ig villany 100, ipari áram 65, közvilágítási áram 50, világító gáz 600, közvilágítási gáz 100 fillér.

1920 márc. 1.—aug. 31-ig villany 110, nagyipari áram 65, kisipari áram 60, közvilágítási áram 60, világító gáz 600, közvilágítási gáz 100 fillér.

1920 szept. 1-től 1921 február 29-ig villany 110, luxurvillany 150, nagyipari áram 65, kisipari áram 60, közvilágítási áram 60, világító gáz 650 és közvilágítási gáz 150 fillér.

Utcai harcok Olaszországban.

Budapest, nov. 9. A Neue Freie Presse zürichi magántávirata szerint Milanóban tegnap a községtanácsi választásokon 59 ezer szavazatot adtak le a szociálisták és 69 ezer szavazatot az alkotmányblokk mellett. A milánói tartományban a polgári blokk győzött. Firenzében, ahol az alkotmányos blokk győzött, zavargások voltak, amelyekben két ember meghalt, többen megsebesültek. A Corriere della Sera szerint Veronában katonaságnak kellett megszállni a városházát, a pályaudvarokat és minden középületet. Szombaton több száz főnyi tömeg megostromolta a városházát. Utcai harc keletkezett a kommunistákkal, amelyben halottak is voltak. Bolonában, Veronában és Milanóban kimondták az általános sztrájkot. Nápolyban és Turiában szintén veszedelmes a helyzet.

50 órai vi
lágítás 10 K.

szab. sárgaréz BENZINGYERTYA
kizárolag DERY EDE gép-
áruháza, Kiss-u. Keleti-palota.

A döntő bíróság határozata szerint tehát a városnak, amely eddig hét fillért fizetett a villanyért hektowattont, ezután hatvan fillért kell fizetnie. A fogyasztóknak pedig az eddigi nyolcvan fillér helyett 1 korona 10 fillért. E mellett a városnak is, a fogyasztóknak is a megállapított fokozatok szerint visszamenőleg kell megfizetniük a különbözetet tizenkét egyenlő részletben. Ez vonatkozik természetesen a gázárakra is, aminek egységárát a döntő bíróság 6 korona 50 fillérben állapította meg, noha Budapesten ma is 2 korona a gáz köbmétere.

A döntő bíróság határozata — a kivételes törvények fölhatalmazása alapján — megfőlebbezhetetlen. E szerint tehát a döntés jogerős lenne és nem lenne más hátra, minthogy a fogyasztók visszamenőleg megfizessék megfőlebbezhetetlenül a kivetett villany- és gázarcot. De talán még sem. Lehetetlennek tartjuk ugyanis, hogy a mai viszonyok mellett ilyen súlyos gazdasági terhet rakhasson a fogyasztók vállára a döntő bíróság — megfőlebbezhetetlenül. Hamarosan ki sem lehet számítani, milyen megrázkódtatással fenyegetné a döntő bírósági határozat végrehajtása a proletárságot és a kisipari üzemeket, amelyek a munkavállalásnál a régi árakat számították. Ha a gázgyár — a város jogmegállapítási kérésében foglaltakkal szemben — ilyen buzgó mentő akcióra szorul, fizesse az állam a különbözetet. A fogyasztókat azonban nem lehet és nem szabad így megsarcolni. Nem. És — noha a döntő bíróság határozata megfőlebbezhetetlen, — minem zárjuk le az aktákat. Éppenséggel nem. A fogyasztók bizonyára megtalálják majd a módját — főlebbezésnek.

Lemondott a munkásbiztosító kormánybiztosa.

Budapest, nov. 9. Néhány nappal ezelőtt Benárd Agoston népjóléti miniszter elnöklésével a Vigadóban ülés volt, amelyen a munkásbiztosító pénztár államosításáról tanácskoztak. A gyűlésen éles kifakadások hangzottak el Gáspár Ferenc dr. munkásbiztosító pénztári kormánybiztos ellen. A kormánybiztos a támadások következtében bejelentette lemondását, amit a miniszter elfogadott.

Tüntetnek a görög royalisták.

Bécs, nov. 9. (MTI) A Wiener Mit-tagsjournal jelenti Athén-ből: Tegnap itt olyan hatalmas royalista tüntetés volt, aminek nincsen példa az ország történelmében. A tüntetésen 60 000 ember vett részt.

Budapest, nov. 9. A budapesti büntető törvényszék tegnap foglalkozott Vajda Zoltán dr., a vörös őrség főparancsnoka ügyével, akit izgatással vádolt az ügyészség. A bíróság a vádat nem találta beigazoltaknak és a vádlottat ez ügyben fölmentette.

KULTURA.

SZÍNHÁZ. HETI MŰSOR.

Szerda: Mágus Miska, operett. Bérletszünet.

Csütörtök: Nikoláj, színmű. Palágyi Lajos föléptével. Premierbérlet B 12. sz.

Péntek: Nikoláj, színmű. Palágyi Lajos föléptével. Premierbérlet A 12. sz.

Szombat, először: A cigánygrófné, operett. Premierbérlet A 13. sz.

Vasárnap délután: A szökött katoná, népszínmű.

Vasárnap este: A cigánygrófné, operett. Bérletszünet.

Hétfő: A cigánygrófné, operett. Premierbérlet B 13. sz.

Hangverseny. Mende Erzsé hangversenyénkesnő, aki budapesti hangversenyein óriási sikert aratott, november hó 11-én, csütörtökön este 8 órakor a Tisza-szálló fűtött nagytermében Fehér Gizella zongoraművész kíséretével tartja daletélyét. Jegyek Bárdnál.

MOZI.

Carmen Cartelliri játssza a kettős főszerepet a Star-gyár kitűnő detektívdrámájában szerdán és csütörtökön az Urániában. A dráma címe: A kettős álarc alatt.

x Befejezik a Halál hírnökét. Pár hét óta a legnagyobb érdeklődéstől kísérve mutatják be a Belvárosi moziban a Halál hírnökét. 10-én és 11-én, szerdán és csütörtökön a IV-ik, befejező rész kerül vászonra Az ég és föld között címmel, mely hét főlvonáson keresztül a legérdekesebb és legizgalmasabb változatossággal bonyolítja le azt a hatalmas kalandot, melyben (Legár) Seldon Lewis csodálatos ügyességgel produkálta magát. Ugyanekkor egy igen kacagtató bohózat is vászonra kerül, címe a Kölcsönkért frakk.

x Élő film. Nagy sikerrel mutatta be tegnap a Korzó-mozi a szenzációs Élő filmet, melyet Baló Elemér, a Nemzeti Színház művésze visz diadalra, aki minden egyes előadásán fölép. Ezenkívül az amerikai Pathé filmgyár gyönyörű 6 főlvonásos drámája, Az aranyláz is színen van, mely tárgyát az aranyásók lázasan küzdelmes életéből meríti. E nagyszerű műsor még ma és holnap látható.

BUCHWALD TIVADAR

Kálvin-tér 2. sz. a. Reformatus-palota.

Zsineg, új és használt zsákot, ponyva és gazdasági kötélarut a legolcsóbban gyári áron ajánl. — TELEFON 205. —

Karbid, karbidlámpák, békebeli belső gummi, hegyi külső gummi, finom ragasztó, elsőrendű szelepgummi, aranyelem friss töltésben kapható.

Szántó Sándor gépraktárban
Kiss D.-palota, — Kiss-utca.

SZÍNHÁZ ÉS MOZI

MATINÉJA

november 14-én,
a Korzó-moziban.

HIREK.

Munkások! Elvtársak!

Aki a lapját cserbenhagyja, önmagát hagyja cserben! Támogassátok „A Munká”-t!

— Az új maximális árak. Az árvizsgáló bizottság a hétfői ülésén a piaci árakat a következőképp állapította meg: I. rendű körte 18, II. rendű 15, I. rendű alma 15, II. rendű 10, burgonya 2-80, I. rendű szőlő 25, II. rendű 20, dió 36, káposzta 1-2, kel 2-3, bab 12 korona kilónként. A tojás ára változatlanul 4.50 korona.

— Öt vagon cukor. Szerdán öt vagon cukor érkezik a közlelmzési hivatal címére. A cukor ára 130-140 korona lesz.

— A vasúti forgalom részleges szünetelése. Horánszky Gyula Máv. forgalmi igazgató kijelentette, hogy 10-én és 11-én a távolsági vasúti forgalom szünetel, a helyi vonatok azonban közlekednek. Az intézkedés célja az, hogy a katasztrofális szénhiányban megakadályozást akarnak elérni, hogy a mezőgazdaság fokozott szükségletét fódőzzék.

A belügyminiszter rendelete folytán a szegedi államrendőrség a zalaegerszegi táborba internálta Pock Dezsőt, Heffner Károlyt, Geleta Ádámot, Nemes Lajost, Reismann Gyulát, Pávai Vajna Istvánt és Boszternák Istvánt.

— Van, de hamis. A rendőrség előállította Bitó Istvánné Zákányt 22. szám alatti lakost, aki a piacon hamis ezerkoronással akart vásárolni. A rendőrség megindította az eljárást.

— Öngyilkosság. Balogh Józsefné Pusztaszeri-utca 22. szám alatti lakásán hétfőn este szublimátoldatot ivott. Beszállították a kórházba. Állapota súlyos, de nem életveszélyes.

— Tizhavi fogház. Gyantai József 19 éves makói lakos 1919 április havában mint vörös őr letartóztatva Haas Sándor makói árvaszéki elnököt. Kedden tárgyalta a törvényszék Markovich tanácsa az ügyet és Gyantai Józsefet személyes szabadság megsértése miatt tizhavi fogházra és háromévi hivatalvesztésre ítélte.

x Kőváry Imre orvosműszerek, kötszerek, betegápolási és fotós cikkek nagy raktára: Károlyi utca 10. sz. a. (Prófétával szemben).

x Hirdetéseket a napilapok részére fölvesz Ligeti Jenő, Kigyó-utca 7. Telefon: 10-90.

BELVÁROSI-MOZI
PÉNZTÁRI TELEFON 5-82.

A halál birnöke

I. V. R É S Z:
É G É S F Ö L D

Szerdán, 10-én. Csütörtökön, 11-én. 7 FÜLVONÁS.

Főszerepben Lea Baird és Saldon Levis

Előadások köznapokon 5, 7 és 9 órakor, ünnepnap 3, 5, 7 és 9 órakor.

Minden előadás KATONAZENE.

A nép torkig van a faigéretekkel.

Tömegmozgalom a fakiosztásnál.

A napokban, mint A Munka jelentette, beszüntették a faülványok kiadását. Hétfőn azonban tizenkét vagon fa érkezett és kedden ismét megkezdtek a fakiosztást. A kora reggeli órákban a fakiosztás hírére nagy tömeg gyűlt össze a közlelmzési hivatal előtt és jogos türelmetlenséggel várakozott. A türelmetlenség azért volt jogos, mert a kiosztás késétt és a tömeg tapasztalásból tudja, hogy ha késik a kiosztás, — hamar elfogy a fa. Így történt most is, mert csak három-négy vagon fa került kiosztásra és tizenkét óra tájban beszüntették a kiosztást.

A tömeg éles kifakadásokban adott kifejezést elégedetlenségének.

— Tovább nem tűrünk! — zúgták.

Meg kell szüntetni az ácsorgást.

Számosan megdöngötték a kaput.

Az elkeseredés oly magas fokra hágott, hogy a rendőrség csak nagy nehezen tudta arra bírni a tömeget, hogy elvonuljon a közlelmzési hivatal elől.

Egy óra felé „csöndes volt minden”. De ebből a „csöndből” az a tanulság, hogy haladéktalanul cselekedni kell. A faellátást biztosítani kell. Sürgősen gondoskodják a tanács a csöngőlei fa beszállításáról, mert az igéretekkel már torkig van a lakosság.

Most újabb száz vagon fát ígérnek. De ha meg is érkezik a fa, célszerűbben kell kezelni az ülványok kiadását. Lehetetlen állapot, hogy nap-nap után ember-ember hátán tolongjon, könyököljön egy métermázsa fáért.

Haller „rendje” a müegyetemen.

(A Munka tudósítójától.) Budapesti munkatársunknak hivatalos ügye volt a müegyetemen és megragadta az alkalmat, hogy körülnézzen ott egy kissé, mert a „hírek”, amelyek az intézet körül keringenek, méltán fölkelthetik mindenkinek a kíváncsiságát.

A hatalmas, oszlopokkal diszitett előcsarnokban a sürgölődő hallgatók nyüzsgése visszhangzik. A legtöbb tagjai a müegyetemi karhatalomnak és ennek bizonyosságul karjukon viselik az aransujtásból készült M jelvényt. Civil csak elvétve akad

A közömbös látogatónak is ilyenforma impressziója támadna, ha a külsőt nem törnék meg a balkar alá dugott jegyzetek, rajztáblák és vonalzó. A beiratkozásokat még most sem fejezték be teljesen, most a questura előtt páronként sorba állnak, mint a kenyeres boltok előtt a kiéhezett arcú asszonyok. Érdeklődünk a késői beiratkozások okai felől és megtudtuk, hogy a fölveteli kérvényeket még nem intézték el, mert egyes hallgatók ellen följelentések érkeztek és ezeknek kérvényét később intézik el.

A központi épület első emeletének jobbszárnyában vannak a rektori és a dékáni hivatalok helyiségei. A hosszú folyosó falát hirdető-táblák lepik el. Ezek a táblákon függesztik ki a „felsőbb intézkedéseket” és a fölveti vagy elutasított hallgatók névsorát szakosztályok és évfolyamok szerint. Az érdeklődő hallgatók százával állnak ezen a folyosón, úgy hogy csak erős könyökharc után lehet tovább jutni. Megálltunk egy ilyen hirdető-tábla előtt és végignéztük a kifüggesztett hirdetéseket, amelyek a numerus clausus dicsőségét hirdetik. Rengeteg ilyen szövegű hirdetés diszlik itt:

„Fölhívatom azon hallgatók, akik X. Y. hallgató proletárdiktatura idején tanúsított magatartásáról tudnak valamit, jelentkezzenek a rektori hivatalban.”

Vagy pedig:

Fegyelmi ítélet.

X. Y. müegyetemi hallgatót a proletárdiktatura alatt tanúsított magatartása miatt a fegyelmi szabályzat idevonatkozó paragrafusai alapján 2 vagy 4 félévre, vagy örökre kitiltják a müegyetemről.

A fölveti vagy elutasított hallgatók névsora előtt állnak a legtöbbben.

Egyet azonban nem értettünk meg. A numerus clausus nevű törvény a régi hallgatók szerzett jogait érintetlenül hagyja és mégis az elutasítottak között szép számmal szerepelnek II., III., sőt IV. évesek is. Ezek azok, akik ellen „följelentés érkezett”.

És még egy dolog ragadta meg a figyelmünket. A hallgatók két csoportra oszlanak. Az egyik csoport az, amelyiknek nem a tanulás a célja, hanem a rendetlenkedés, a virtuskodás, amelynek tagjai csak a szórakozás és a duhajkodás kedvéért jöttek föl az egyetemre. Sajnos, ezek vannak többen. A másik, a kisebb csoport — ha csak teheti — nem avatkozik bele a rendezett hecckbe, távol tartja magát tőlük és tanul. Akad közöttük egy pár bátrabb ember, aki alkalommal megmondja véleményét a duhajkodásra vonatkozólag, de ez rosszul jár, mert, mint már többször megtörtént: mondj igazat, betörök a fejed.

Ilyen „állapotok” vannak az egyetemen.

EURÓPAI ÁRU- ÉS PODGYÁSZ-BIZTOSÍTÓRÉSZVÉNYTÁRSASÁG

PODGYÁSZBIZTOSÍTÁS

Tartózkodásokra és utazásokra érvényes kötvények Ungár Benő szállítónál kaphatók. — (A vasút a feladott podgyászért legfeljebb 20 K t térít meg kilogrammonként.)

RÉSEN.

A FŐVÁROSI Új Nemzedék vezércikkírója kikel az ellen, hogy egy-némelyek pofonokkal tiltakoznak Budapest utcáin akkor, amikor kulturfölényünk megmutatásával kellene a művelt világ előtt tiltakoznunk a ratifikáció ellen. A pofonnal szemben tehát a kurzus sajtója most kulturfölényünkre hivatkozik. De több mint egy éve, hogy ezt a fölényt csorbitják, kisebbitik éppen azok, akik ma hangoztatják. Már pedig az egész világon úgy van az, hogy a kulturfölényt éreztetni szokás és nem hangoztatni. Mint ahogy baj van az egészséggel, ha már az orvoslásáról kell beszélni.

SAJTÓSZABADSÁG van — és a lapok mégis fehér foltokkal jelennek meg. Természetes. Hiszen választási szabadság is volt és — a szociáldemokrata párt még sem vett részt a választásokon. Miért? Ugyanazért, amiért most — noha sajtószabadság van — fehér foltokkal jelennek meg a lapok.

A fehér folt most ugyanaz a passzív védekezés, mint akkor a választásoktól való tartózkodás volt.

MOST MÁR igazán nem tudjuk, kik a „destruktívek”. Előbb a szocialistákat vádolták meg azzal, hogy ők az okai az ország romlásának. A munkának, a szabadságnak és kulturának nemzetközi szolidaritására átkot szórtak és szórnak. Kiirtanak minden „destruktíót” — hirdették. Azt ígérték, hogy megmentik az országot a nemzetközi szocializmus és a „zsidó” libe álizmus bomlasztó hatásával szemben. Megváltást harsonáztak. És mi történt? A szociáldemokrata párt politikai passzivitásban van és nincs módjában az országot tönkretenni. A „haza-fiak” pedig odáig juttatják a dolgot, hogy hovatovább nem lesz mit megmenteni.

Tőzsde.

Zürich, nov. 9. (Nyitás.)
Berlin 7.85 Bécs 1.85
Newyork 6.58 Bukarest 9.80
Milano 22.50 Oszir. bély. 1.45
Prága 6.75 Varsó 1.75
Budapest 1.35

Zürich, nov. 9. (Zárlat.)
Berlin 7.35 Krisztánia —
Hollandia 194.40 Madrid —
Newyork 6.61 Buenos-Aires —
London 22.01 Prága 6.60
Páris 37.35 Budapest 1.27-5
Milano 21.75 Bukarest 9.13
Brüsszel — Bécs 1.27-5
Kopenhága — Osztrák bély. 1.40
Stockholm — Varsó 1.70

Budapest, nov. 9.
Arany 20 frankos Osztrák kor. 99-25
Font — Rubel 347-355
Leva 600-595 Lei 845-850
Dollár 550-560 Sokol 568-570
Fr. frank 3290-3290 Sv. frank 7900-8200
Márka 628-625 Kor. dinár 1270-1270
Lira 1850-1785 Fr. dinár 1270-1270
Lengyel m. 182-140

Apróhirdetéseket
jutányos áron fölvesz

A MUNKA

kiadóhivatala

Maros-u. 4. a Kis-kaszinóban.

SZAKMOZGALOM

Munkásokon építési alap: 6886. 20 K

Pesti levél.

Budapest, 1920 nov. 3.

III.

(A Munka tudósítójától.) Az élelmezési munkások szövetsége, amelyhez a sütők is tartoznak, most nagyszabású akciót fejt ki a tanonckérdés rendezése ügyében. Ebben az iparágban ugyanis az a szokás, hogy tulnyomórészt tanoncokkal dolgoztatnak, akiket fölszabadulásuk után elbocsátanak és nemcsak a munkanélküliséget szaporítják velük, de mert fújonnan fölszabadultak a legkritikább esetben alkalmazznak, az így fölszabadultak kénytelenek újból pályát választani. Így a sütőiparban éppen 100 százalékkal több a tanonc, mint a foglalkoztatott segéd. A malomiparban például Pépán 14 segéd mellett 20 inas dolgozik, de így van ez ennél a szakmánál másutt is. A cukrászipari munkások e tekintetben a munkaadókkal tárgyalásokat akartak folytatni, de választ sem kaptak. pedig a már fölszabadult munkások érdekében is tenni kellene valamit e tekintetben. Éppen kapóra jött a Nepszava kiadásában most megjelent és ezt a kérdést tárgyaló „Gyakorlati pályák mutatója” című füzet, amely a mikénti elhelyezkedés kérdését tárgyalja és igen ajánlatos volna, ha a szervezetek ezt a füzetet már e szakma szempontjából is minél szélesebb körben terjesztenék.

A szervezkedett házfőlügyelők arról számolnak be, hogy a tavalyi tömeges elbocsátásokból még mindig vannak pörök. A háziurakat ugyanis a házmeztetek pörrel támadták meg. Ezek a pörök azonban tulnyomó részben a házmeztetek győzelmével végződtek.

Az összes szakmák között a legérdekesebb a bányamunkások szervezkedése. A tulajdonon levő szervezetek váltig hirdetik, hogy a bányamunkások otthagyták a szakszervezetet és mégis valahányszor a bányamunkások valamely bányavállalattal megállapodást kötnek, mindig a Bányamunkások Országos Szövetsége az, amely a megállapodást a munkások nevében megkötí. Most például október 1-i kelettel a Rózsaszentmártonban dolgozó bányamunkások kötöttek a vállalattal egy megállapodást, amelyben a természetbeni ellátmányt rendezték, valamint a tulmüszakért fizetendő bért. Október 15-iki kelettel pedig a tatabányai munkások kötöttek ugyanacsak a szövetség közbenjárásával megállapodást, amelyben a munkások téli ruházati cikkekkélláttnak el. Érdekes, hogy éppen a napokban érkezett román megszállott területről néhány bányamunkás, akiknek első dolga szervezetük fölkeresése volt és akik közvetítésük révén már munkához is jutottak.

Magyarország közgazdaságának különben is érdeke lenne, ha különösen a bányamunkások száma szaporodnék és ezért minden lehető el kellene követni, hogy ezek száma több legyen. Ezért gondoskodni kellene arról, hogy a megszállott területek bányamunkásai nagy tömegekben vándoroljanak át hozzánk. Hogy ennek az előmozdi-

tására egy dül a szervezkedett munkások szakszervezete a legalkalmasabb, azt talán mondani sem kell, mert hiszen a munkások csak ebben biznak. (Vége.) —g—

A szakszervezeti bizottság f. hó 12-én, pénteken este 6 órakor a Kis-kaszinóban ülést tart. Tekintettel a napirend fontosságára, fölkérnek a bizottsági tagok, hogy az ülésre teljes számban megjelenni sziveskedjenek.

Az élelmezési munkások helyi csoportja közli a szaktársakkal, hogy a befizetési pénztári órákban a következő változás történt: A Munkásokonban csütörtökön délután 3-tól 5 óráig, a Harkay-féle vendéglőben, Boldogasszony-sugarút 63. sz. minden szombaton délután 5-től este 8 óráig tartatnak a pénztári órák. — Együttal fölhívjuk a még tagdíjakkal hátralékos szaktársakat, hogy a hátralékok rendezése iránt sürgősen intézkedjenek, mert ellenesetben a tagok sorából törölve lesznek. A vezetőség.

Vasutasok! Munkások! Kinevezettek! Fizessétek elő, olvassátok és terjesszétek a ti egyetlen szöszölőtokat, a „Magyar Vasutas”-t. Reményeinkben, hitünkben, elveinkben, küzdő kedvünkben töretlenül állunk itt s ha ti nem hagytok el bennünket, mi küzdünk érteket most csak úgy, mint a jövőben, kifogyhatatlan energiával, el nem fáradó lelkesedéssel. Előfizetni lehet a fölkiadóhivatalnál: Pacsirta-utca 31. szám alatt, a Módos-féle vendéglőben. Hivatalos órák hétköznapokon délelőtt 10—12 óráig, délután 4—7 óráig, vasár- és ünnepnapokon délelőtt 10—12 óráig.

Könyvtármertetés. A szakszervezeti harc a háború után. (Komoly szó — komoly időben.) Irta Braun Adolf. Fordított Ács Tamás. A Munkások-könyvtár most megjelent 31-ik füzeté. Ára 10 korona. Rendkívüli aktuális szakszervezeti kérdéseket tárgyal ez a füzet értékes és lebilincselő módon. A szakszervezeti mozgalom minden problémája hivatott ember tollára talált a szakszervezeti irodalom legtermékenyebb munkásában, Adolf Braun, a nürnbergi szociáldemokrata napilap szerkesztőjében. A füzetre még visszatérünk. Megrendelhető a Munkások-könyvtár könyvtárosánál.

Új műszaki könyvek. A Műszaki Könyvtárban a következő könyvek jelentek meg: VII. Vasipari szerzőszámok I. Szerszámkészítők, esztergályosok, gyalusok, furósok és vésők számára. 228. ábrával. Irta: Prohászka János. Ára 50 K. XV. Az ács. 99, a szöveg közé nyomtatott ábrával. Irta: Németh Zoltán. Ára 45 korona. Megrendelhetők a Munkások-könyvtár könyvtárosánál.

Értesítés. Az élelmezési munkások helyi csoportja pénztári óráit minden szombaton tartja és pedig délután 3-tól 5-ig a Kis-kaszinóban, este 5-től 8 óráig a Harkay-féle vendéglőben, Boldogasszony-sugarút 63. sz. Egyben fölhívja a vezetőség a tagdíjjal hátralékos tagokat, hogy annak rendezése iránt sürgősen intézkedjenek, mert különben a tagok sorából töröltnak.

Szerdai ülés.

Munkásműkedvelők taggyűlése este fél 7 órakor a Kis-kaszinóban.

Csütörtöki gyűlések.

Építési és hajócsok vezetőségi ülése délután fél 5 órakor a Kis-kaszinóban. — Bőripari munkások bizalmi ülése este 6 órakor a Kis-kaszinóban. — Famunkások bizalmi ülése este 6 órakor a Barna-féle vendéglőben, Valéria-tér.

Nyom. Burkus András könyvnyomdájában Szeged, Madách-utca és Vidra-utca sarok.

ADJAE L

bármilyen használhatatlan ébressztő, falli vagy zsebóra-SZERKEZETÉT, melyeket alkatrész hiányában magas áron MEGVÉSZEM.

Győri Béla

műorás, Klauzál-tér 2. szám.

Tört ARANYAT, EZÜSTöt legmagasabb áron vásárol.

Megnyílt! Bástya-utca 9.
K. PROKISCH ELZA és LICHTER L. DEZSŐ
iparművészeti szalonja.
Állandó kiállítás! Belépti díj nincs!

Elsőrendű kárpitos-üzlet, elvállal mindennemű kárpitos munkát a legizlésebb kivitelben. A legkomplikáltabb kézimunkák montirozását jutányos áron készítem

HAVAS GYULA gépészmérnök
mechanikai, gépjavitó és autogénhegesztő üzeme
SZEGED, Szent Mihály-utca és Fodor-utca sarok.

Rövidáruk, cernák, harisnyák, szabókellékek, téli kezes-lábas gyermeköltönyök és szvetterek legolcsóbb bevásárlási forrása

STEIN és VADÁSZ rövidáruháza, Tisza Lajos-körut 34.

Zsinog, zsák, ponyva és gazdasági kötélárak

a legjutányosabban Hesser Lajosnál, Feketesas u. 24. Kohn-beszerezhetők palota. Telefon 13—57.

Legjobb sveici óra, ékszer, gramfon'emez, öngyújtó, zseblámpa, legolcsóbb árakban. Óra- és ékszerjavítás jótállás mellett. Tört aranyat, régi arany- és ezüst pénzeket legmagasabb áron veszek.

Tóth József órásmester, Kölcsey-utca 7. sz. Profétával szemben. Kézműves Bank-épület.

Teveször kabátok, férfi és női ruhaszövetek nagy választékban érkeztek

K E T T I N G

divatárú üzletébe, Kigó-utca 2. sz.

MUNKÁSOK ÁLTALÁNOS FOGYASZTÁSI SZÖVETKEZETE

TELFON SZÁM 1—20.

FEKETESAS-UTCA 19. SZÁM.

TELEFON SZÁM 1—20.

FIGYELEM!!

Pár nap múlva megnyílik rövidáru osztályunk.

1000 pár gyermek, leány és női gamásni, 1000 pár gyermek, női és férfi keztyű, 10000 pár gyermek, női és férfi harisnya, 1000 drb. gyermek, női és férfi téli alsó stb. kerül eladásra

Komlósi

sport, kötött és szövött áru üzletében. Kölcsey-utca 3. Royal-szálloda mellett.

Eladás NAGYBAN és KICSINYBEN.